

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจขึ้น ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาหลายประการ ประการหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ปัญหาอัตราการว่างงานของประชาชนสูงขึ้น ทั้งจากการถูกเลิกจ้าง เนื่องจากสถานประกอบการปิดทำการ หรือการให้ถูกออกจากงาน เพื่อลดภาระต้นทุนของสถานประกอบการลง รวมทั้งผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาที่ไม่มีงานทำ จากภาวะดังกล่าวนี้ ทำให้เห็นว่าบุคคลเหล่านี้ปรารถนาที่จะเรียนรู้และเข้ามาประกอบอาชีพนวดแผนไทย เนื่องจากอาชีพนวดแผนไทยเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจและเปิดกว้างสำหรับทุกคน ปัญหาเมื่อยขบ อาการปวดตามร่างกาย หรืออาการเครียด มักจะเกิดขึ้นกับหลายๆ คน โดยเฉพาะเมื่อมีอายุมากขึ้น สาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ปวดเมื่อยจากการนั่งทำงานนานๆ คอตกหมอน หรือเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ทำให้อุตสาหกรรมนวดแผนไทยเกิดขึ้นจำนวนมากเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า บรรเทาปัญหาสุขภาพและคลายเครียด ซึ่งปัจจุบันมีผู้ที่มีความต้องการใช้บริการนวดมากขึ้น ความนิยมการนวดไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่ชาวไทย หากแต่ขยายตัวออกไปในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย

อาชีพนวดแผนไทยเป็นอาชีพที่เก่าแก่ อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน นับเป็นภูมิปัญญาของไทย แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมไทย ที่โดดเด่นแตกต่างจากชาติอื่น มีวิวัฒนาการมาจากการนวดช่วยเหลือกันเองในครอบครัว เพื่อนบ้าน และเป็นอาชีพให้บริการ ประโยชน์ของการนวดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เพื่อการรักษาโรค และเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ปัจจุบันการนวดไทยได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นทางการ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น วัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) ซึ่งเป็นสถานการศึกษาการนวดไทยแห่งแรก สถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานมาตรฐานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย การนวดไทยมีองค์ความรู้ที่ต้องศึกษา เช่น กายวิภาคศาสตร์เบื้องต้น แบบการแพทย์แผนปัจจุบัน ส่วนหลักสูตรการนวดมีทั้งหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระดับอนุปริญญา สาขาแพทย์แผนไทยประยุกต์ เพื่อส่งเสริมอย่างเป็นทางการเป็นระบบ ทางรัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้กำหนดระดับของการประกอบอาชีพการนวดไทยไว้เป็น 3 ระดับขีดความสามารถ และได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนวดไทยไว้มากมาย ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

การนวดแผนไทยนับเป็นภูมิปัญญาอันล้ำค่าของคนไทย ที่มีประวัติและเรื่องราวสืบทอดกันมาช้านาน การนวดมีบทบาทอย่างสำคัญในการรักษาโรคตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

หมอนวดไทยในอดีตมีวิวัฒนาการการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับความนิยมน และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะยกระดับมาตรฐานการนวดไทยให้ได้รับการยอมรับทางวิชาการ และมีการเผยแพร่สนับสนุนแก่ประชาชนทั้งคนไทยและต่างชาติทั่วไป ซึ่งสามารถพบเห็นการให้บริการนวดไทยแก่ผู้สนใจทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทั้งในสถาบันการนวด ซึ่งเป็นที่สอนและให้บริการนวดแก่บุคคลทั่วไป เช่น ที่วัดโพธิ์หรือในสถานบริการหรือแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป เช่น สถานบริการนวดแผนไทยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็ได้รับความนิยมนจากชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก

ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบริการเชิงสุขภาพ และการแพทย์ในเอเชีย (Health service capital of Asia) ซึ่งธุรกิจบริการเชิงสุขภาพเป็นระบบบริการด้านสุขภาพแนวใหม่ โดยเน้นเป้าหมายสร้างมูลค่าเพิ่มจากการบริการสุขภาพให้มีบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานมากขึ้น มุ่งเป้าหมายการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมหนึ่งในโปรแกรมการท่องเที่ยว ที่เพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งธุรกิจนวดแผนไทยเป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลในการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับแรงงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการ โดยส่งเสริมให้ธุรกิจนวดแผนไทยสามารถเพิ่มมูลค่าทางสินค้า (Value added) มุ่งเห็นว่าการปรับปรุง และการพัฒนาธุรกิจนวดแผนไทยสามารถสร้างรายได้ให้แก่ระบบเศรษฐกิจในท้องถิ่น สามารถเพิ่มรายได้การนำเข้าเงินตราจากต่างประเทศและเพิ่มมูลค่าทางการตลาด จากปัจจัยที่เอื้ออำนวยในด้านต่างๆ จึงทำให้ธุรกิจนวดแผนไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวจึงทำให้สถานประกอบการนวดแผนไทยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองซึ่งเป็นทั้งศูนย์กลางทางด้านธุรกิจ การค้า แหล่งท่องเที่ยว ทำให้สถานประกอบการแต่ละแห่งใช้กลยุทธ์ด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด จึงทำให้ธุรกิจนวดแผนไทยเข้าสู่ภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานประกอบการจึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดต้นทุนในด้านอื่นเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ จึงอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการที่ได้มาตรฐานและข้อจำกัดของธุรกิจบริการสำหรับนักท่องเที่ยวมักเป็นไปตามฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาจำกัด เมื่อเทียบกับการบริการอื่นๆ

สิ่งที่สำคัญในธุรกิจบริการคือการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของการบริการและเป็นเป้าหมายเบื้องต้นของการประกอบธุรกิจบริการอย่างเช่น ธุรกิจนวดแผนไทย ความพึงพอใจนี้ยังสามารถนำไปสู่การขยายตัวของธุรกิจและเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงต่อการสร้างผลกำไรให้กับสถานประกอบการอีกด้วย นอกจากนี้ความพึงพอใจยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของธุรกิจนวดแผนไทยในอนาคตและยังเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในทางบวกต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและประเทศไทย
อีกด้วย

ผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญของการใช้กลยุทธ์การตลาดในสภาวะการแข่งขันเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้าต่อการให้บริการนวดแผนไทยของสถานประกอบการต่างๆ จึงได้ศึกษากลยุทธ์การตลาดและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้สถานประกอบการนวดแผนไทยหรือผู้ที่สนใจในธุรกิจการบริการนวดแผนไทย เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้นทั้งในด้านบริการและคุณภาพซึ่งเป็นการสร้างความประทับใจแก่ผู้ใช้บริการ รวมถึงเพื่อสะดวกต่อส่วนราชการในกระบวนการต่างๆ เช่น การออกใบอนุญาต การควบคุมดูแล การตรวจตราและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อสร้างแรงผลักดันให้การนวดแผนไทยที่ดำรงอยู่มานานนั้นสามารถยกระดับไปสู่สากลได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

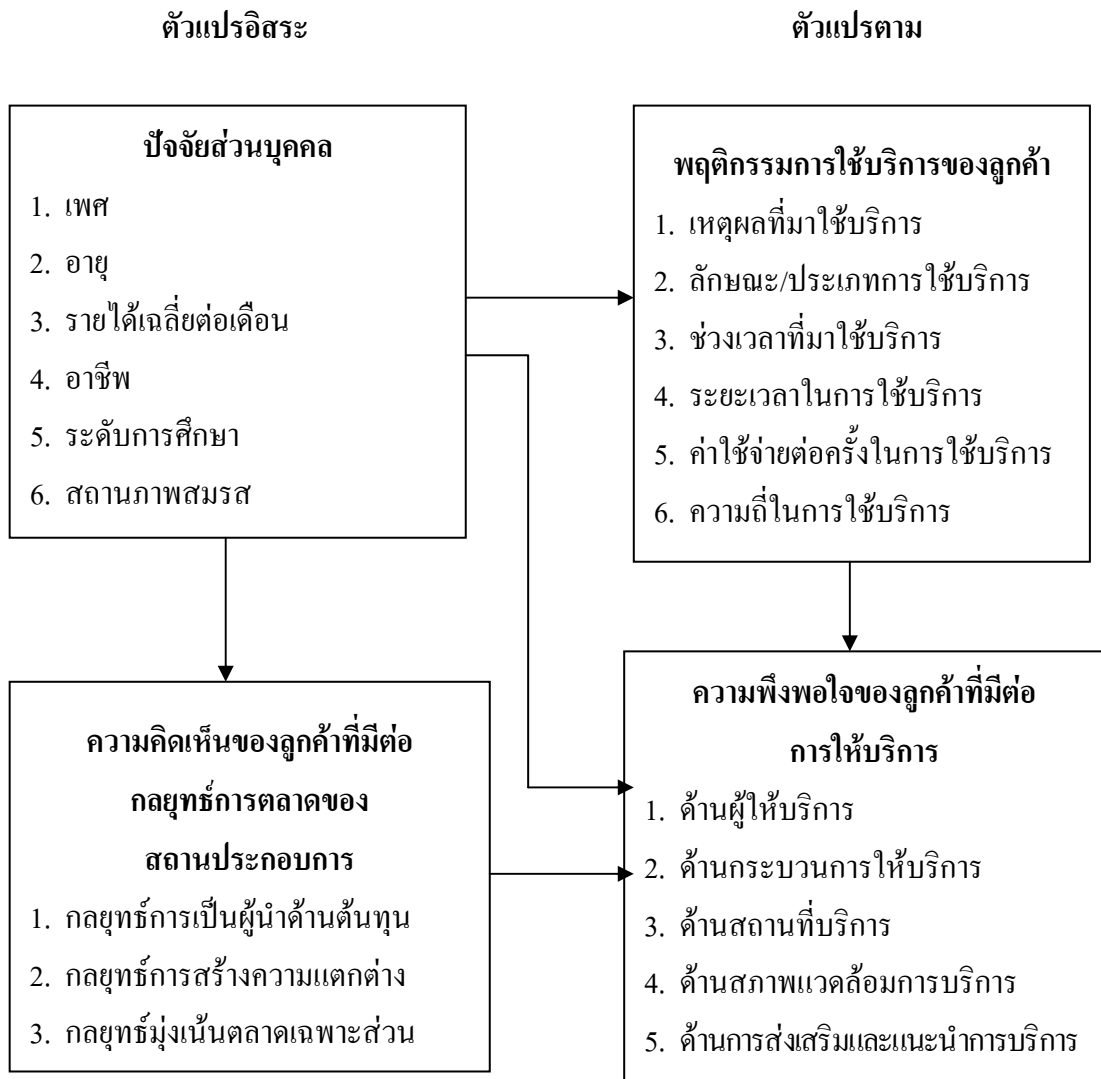
1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าที่มาใช้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อกลยุทธ์การตลาดและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อกลยุทธ์การตลาดของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า และระดับการใช้กลยุทธ์ของสถานประกอบการนวดแผนไทย
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้าที่มาใช้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁴

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ (Independent) และตัวแปรตาม (Dependent) ซึ่งสามารถแสดงเป็นภาพของกรอบแนวคิดดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษากลยุทธ์การตลาดและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ลูกค้าที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
2. ลูกค้าที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
3. ลูกค้าที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
4. ลูกค้าที่มีความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของสถานประกอบการนวดแผนไทย แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน
5. ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตรไม่ทราบจำนวนประชากร
2. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษากลยุทธ์การตลาดและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ โดยกำหนดตัวแปรที่จะต้องศึกษาดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ
 - 2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 2.1.1.1 เพศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

2.1.1.2 อายุ

2.1.1.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2.1.1.4 อาชีพ

2.1.1.5 ระดับการศึกษา

2.1.1.6 สถานภาพสมรส

2.1.2 ความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อกลยุทธ์การตลาดของสถานประกอบการ

2.1.2.1 กลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุน

2.1.2.2 กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง

2.1.2.3 กลยุทธ์มุ่งเน้นตลาดเฉพาะส่วน

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า

2.2.1.1 เหตุผลที่มาใช้บริการ

2.2.1.2 ลักษณะ/ประเภทการให้บริการ

2.2.1.3 ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ

2.2.1.4 ระยะเวลาในการใช้บริการ

2.2.1.5 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการใช้บริการ

2.2.1.6 ความถี่ในการมาใช้บริการ

2.2.2 ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการ

2.2.2.1 ด้านผู้ให้บริการ

2.2.2.2 ด้านกระบวนการให้บริการ

2.2.2.3 ด้านสถานที่บริการ

2.2.2.4 ด้านสภาพแวดล้อมการบริการ

2.2.2.5 ด้านการส่งเสริมและแนะนำการบริการ

3. ขอบเขตของสถานที่ สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานประกอบการขนาดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 แห่ง โดยจะทำการเก็บข้อมูล จากลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ

4. ขอบเขตของเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเวลาเพื่อให้ได้เวลาที่เหมาะสม โดยเริ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นเวลา 3 เดือน ระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยแจกแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

7

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อนำข้อมูลพฤติกรรมของลูกค้าไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า
2. ผลที่ได้จากการศึกษาระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของสถานประกอบการนวดแผนไทย ในเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถนำไปพัฒนาและแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพอใจในการใช้บริการ
3. ผู้ประกอบการนวดแผนไทยหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์และส่งเสริมการบริการให้มีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของลูกค้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนวดแผนไทย หมายถึง การนวดเพื่อรักษา หรือบรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยอาจรวมถึงการบริการอื่นๆ เช่น การอบไอน้ำสมุนไพร การประคบด้วยสมุนไพร เป็นต้น

กลยุทธ์การตลาด หมายถึง การสร้างและการกำหนดรูปแบบของเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้ผลการดำเนินการขององค์การธุรกิจมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจนตามเป้าหมายที่องค์การธุรกิจได้กำหนดไว้

กลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุน หมายถึง ความสามารถของธุรกิจในการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าและบริการที่มีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่ง

กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง หมายถึง ความสามารถในการจัดหาสินค้าและบริการที่มีความแตกต่างจากคู่แข่งและให้คุณค่าแก่ลูกค้ามากกว่าคู่แข่งในแง่ของคุณภาพ คุณลักษณะพิเศษ หรือการบริการหลังการขาย

กลยุทธ์มุ่งเน้นตลาดเฉพาะส่วน หมายถึง การให้ความสำคัญกับลูกค้าหลักของตลาดและพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีตลอดจนตอบสนองความต้องการของลูกค้าหลักที่สำคัญของธุรกิจ

พฤติกรรมการใช้บริการของลูกค้า หมายถึง การกระทำหรือกระบวนการตัดสินใจของลูกค้าเกี่ยวกับการมาใช้บริการสถานประกอบการนวดแผนไทย เช่น เหตุผลที่มาใช้บริการ ลักษณะ/ประเภทการให้บริการ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ ระยะเวลาในการใช้บริการ ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการใช้บริการ และความถี่ในการมาใช้บริการ เป็นต้น

ความพึงพอใจของลูกค้า หมายถึง หมายถึง การได้รับการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการจากสถานประกอบการนวดแผนไทย เมื่อลูกค้าเข้ามาใช้บริการ ในแต่ละครั้งและมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ความพึงพอใจในด้านผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสถานที่บริการ ด้านสภาพแวดล้อม การบริการ และด้านการส่งเสริมและแนะนำการบริการ

ผู้ให้บริการ หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในกระบวนการนวดแผนไทย ประกอบด้วยผู้บริการส่วนการนวดแผนไทย และผู้บริการส่วนการต้อนรับ

กระบวนการให้บริการ หมายถึง การที่ผู้ประกอบการสถานบริการนวดแผนไทย มีการจัดทำและนำเสนอ การบริการเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการนวดแผนไทย เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจมากที่สุด ประทับใจ และกลับมาใช้บริการนวดอีก หรืออาจมีการบอกต่อกับบุคคลอื่น

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ในอาคาร หรือบ้าน ที่ให้บริการนวดไทย มีขนาด และจำนวนหมอนวดแตกต่างกันไป

สภาพแวดล้อมการบริการ หมายถึง สภาพแวดล้อมและบรรยากาศสถานที่บริการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ลูกค้ารู้สึกสบาย และผ่อนคลาย

การส่งเสริมการขายและแนะนำการบริการ หมายถึง การ โฆษณาประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ ส่วนลดให้สำหรับลูกค้า การมีบัตรสมาชิกของร้าน การสะสมคะแนนเพื่อแลกของรางวัล เพื่อเป็นการดึงดูดให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการอีก

ลูกค้า หมายถึง ผู้ที่เข้ามาใช้บริการสถานบริการนวดแผนไทย ในเขตเกาะเมืองประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เกาะเมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง บริเวณตัวเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีลักษณะเป็นเกาะ เนื่องจากภูมิประเทศของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรี แม่น้ำสามสายนี้ไหลมาบรรจบกันโอบล้อมรอบพื้นที่ของตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวเมืองจึงมีลักษณะเป็นเกาะ